

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-1-018 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 24-20/449-188
Karar Tarihi : 24.04.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Melisa AĞYÜZ AYDOĞDU, Kübra Nur YILMAZ,
Harun BAYFİDAN, Büşra ÖZDEMİR, Müslüm YILMAZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Türkiye Futbol Federasyonu
Hasan Doğan Milli Takımlar Kamp ve Eğitim Tesisleri
Riva-Beykoz/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Futbol Federasyonu ile Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon AŞ arasında imzalanan Paket E Yayın Hakları Sözleşmesi'ne menfi tespit verilmesi/muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 20.03.2024 tarih ve 50067 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 19.04.2024 tarihli ve 51070 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 22.04.2024 tarihli ve 2024-1-018/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ile Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon AŞ (KREA) arasında imzalanan Paket E Yayın Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu, bu nedenle bahse konu sözleşmeye aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
 - TFF ile KREA arasında imzalanan Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyetinden faydalanamayacağı,
 - Söz konusu Sözleşme 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşıladığından ilgili sözleşmeye sözleşme süresi boyunca bireysel muafiyet tanınabileceği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1. Başvuruda Bulunan Taraf: TFF

- (4) TFF, 17.06.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulan ve hâlihazırda 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun¹ (5894 sayılı Kanun)

¹ 3813 sayılı Kanun, 05.05.2009 tarihli ve 5894 sayılı aynı adlı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

hükümlerine göre faaliyetlerini sürdüren, tüzel kişiliğe sahip özerk bir kuruluştur. 5894 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre TFF'nin yetkileri şu şekildedir:

- a) Türkiye'deki her türlü futbol faaliyetini yürütmek, düzenlemek ve denetlemek,
- b) Futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak,
- c) FIFA ve UEFA'nın yetkili organları tarafından konulan kuralların gereği gibi uygulanmasını sağlamak, ulusal talimatlar hazırlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil etmek,
- ç) Yurt içi ve yurt dışı futbol faaliyetleri için plan, program, benzeri her türlü düzenlemeyi ve anlaşmayı yapmak ve başarılı sonuçlar sağlanması için gerekli tedbirleri almak,
- d) Her düzeyde müsabakalar düzenlemek ve milli takımlar ile kulüp takımlarının uluslararası müsabakalara katılması ve mücadele edebilmesi için gerekli tedbirleri almak,
- e) Fair Play kurallarına uygun olarak bağlılık, dürüstlük ve sportmenlik prensiplerini gözetmek,
- f) Üyelerinin, kulüplerin, futbolcuların, hakemlerin, yöneticilerin, teknik direktör ve antrenörlerin, sağlık personelleri, futbolcu temsilcileri ve müsabaka organizatörleri ile diğer tüm ilgililerin FIFA, UEFA ve TFF tarafından konulan Statü, talimat ve düzenlemeleri ile bunların yetkili kurulları tarafından verilen kararlara uymalarını sağlamak,
- g) Şiddet, şike, teşvik primi, ırkçılık, doping ve her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek,
- ğ) Futbolu geliştirmek amacıyla; amatör futbol spor kulüp ve federasyonları ile bünyesinde futbol branşı bulunan engelliler spor federasyonlarına her türlü aynı ve nakdi yardımda bulunmak.

- (5) İlaveten 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki tüm futbol müsabakalarının televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayımlanmasına, iletilmesine, yayınların düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran TFF Yönetim Kurulu yetkili olup bu yetki TFF'nin yayın haklarının merkezi olarak pazarlanması ve elde edilen gelirin yetkili organlar tarafından alınacak kararlar uyarınca kulüplere dağıtılmasını kapsamaktadır.

G.1.2. KREA

- (6) KREA, 1999 yılında kurulmuş olup Katar menşeli 60 farklı kanal ile 5 kıtada 43 ülkede 7 farklı dilde spor ve eğlence içeriği yoğunluklu yayın yapan beIN Media Group (BEIN) bünyesinde faaliyet göstermektedir. BEIN, 2016 yılında Türkiye'de devraldığı Digiturk platformu aracılığıyla, bünyesinde spor ve eğlence içeriği sağlayarak yayın ve prodüksiyon faaliyetleri yürütmektedir. Digiturk platformu ise bu hizmetlerini başta KREA ve doğrudan veya dolaylı olarak bu teşebbüs altında kurulmuş olan grup şirketleri ile birlikte, toplamda 39 şirketten oluşan bir şirketler topluluğu aracılığıyla sunmaktadır. Taahhütlü ve ön ödemeli bir üyelik sistemi ile ödemeli TV üyeleri kazanmaya çalışan KREA, farklı izleme tercihlerine göre şekillenen birçok farklı içerik paketiyle pazarda yer almaktadır.
- (7) Başta 2001'den bu yana yayıncısı olduğu Türkiye Süper Ligi olmak üzere, İngiltere Premier Ligi (EPL), Alman Bundesliga 1-2, Fransa Ligi 1-2, WTA tenis turnuvaları, hentbol ve motor sporlarından çok çeşitli spor içeriklerini üyelerine sağlamaktadır. Digiturk grup şirketlerinin ana şirketi konumundaki KREA, şirketler grubunun fikri mülkiyet haklarının da sahibi konumundadır.
- (8) KREA'nın Digiturk markalı platformu üzerinden abonelerine sunduğu BEIN logolu kanalların her biri Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) mevzuatı gereği ayrı bir tüzel kişilik teşkil etmekte olup KREA, bu şirketlerin tamamının %100 hissedarıdır. BEIN logolu şirketler ise Agena, Almiram, Antares, Capella, Dünya, Eryan, Fornaks, Freda, Gorin, Halley, Jüpiter, Kripton, Lepus, Mars, Marti, Menkar, Mensa, Metis, Mimas, Mizar,

Neptün, Oberon, Orion, Orma, Pluton, Polaris, Radek, Satürn, Sedna, Tana, Triton, Uranüs, Vega ve Venüs olarak belirtilmiştir².

- (9) KREA'nın dört temel iştiraki ise aşağıda yer almaktadır:
- Uydu iletim-transmisyon hizmetlerinin KREA üyelerine sunulmasını sağlayan ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) uydu operatörü lisansını haiz olan Digital Platform Teknoloji Hizmetleri AŞ (DPT),
 - Digiturk'un OTT (*over the top*/akış ile yayın) hizmetlerinin Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) dışında bulunan üyelere Türkçe olarak sunulmasını sağlamak üzere gerekli satış ve pazarlama faaliyetlerini yürüten Nebula Yayın Pazarlama ve Reklamcılık AŞ (Nebula),
 - Digiturk bünyesindeki TV yayın kanallarının her birine ait tüzel kişiliği bünyesinde bulunduran Pozitron Medya Holding AŞ (Pozitron) ve
 - KREA'nın distribütörü olarak görev yapmakta olan ve Digiturk hizmetlerinin Avrupa'da satış ve pazarlamasını gerçekleştiren Digiturk Europe GmbH (Digieuro).

G.2. Başvuru Konusu Sözleşme ve İhale Süreci

- (10) Menfi tespit/muafiyet talep edilen Sözleşme'ye göre, 2024 yılında TFF tarafından düzenlenen ihale ile TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakaları yayın hakları 2024-2025, 2025-2026 ve 2026-2027 futbol sezonlarını kapsayacak şekilde KREA'ya devredilmiştir. Bu kapsamda, TFF ile KREA arasında yayın haklarının devri hususunda imzalanan Sözleşme'nin incelenmesinden önce, yayın haklarının ihaleyle devredilmesi hususu incelenmiştir.

G.2.1. İhale Süreçleri

- (11) TFF, 5894 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca sahip olduğu yayın haklarını ihale usulü ile pazarlamaktadır. Söz konusu ihale usulü TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig Yayın Haklarının Devrine İlişkin İhale Genel Şartnamesi'nin (Genel Şartname) 5.1.a maddesinde düzenlenmiş olup ilgili hüküm şu şekildedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (12) Bu doğrultuda TFF tarafından 2024-2025, 2025-2026 ve 2026-2027 futbol sezonlarına ilişkin yayın haklarının devri hususunda düzenlenecek ihalenin, Genel Şartname'ye ve her bir pakete ilişkin düzenlenen Özel Şartnameler'e uygun olarak kapalı teklif ve pazarlık usulüyle yapılacağı, teklif vermek için son tarihin 14.02.2024 olduğu ve ihalenin 29.02.2024 tarihine kadar tamamlanmasının hedeflendiği hususları, 03.01.2024 tarihli duyuru ile ilan³ edilmiş ve anılan duyuruda, Genel Şartname ile birlikte yayın haklarına ilişkin paketler olan Paket A, Paket B, Paket C, Paket D ve Paket E Özel Şartnamelerini ve eklerini içeren ihale dokümanlarının 26.01.2024 günü saat 17.00'ye kadar teslim alınabileceği belirtilmiştir⁴.

² RTÜK mevzuatı gereği her kanalın ayrı bir tüzel kişiliği olması gerekmektedir. Bu sebeple kanalların her birinin unvan uzantısı "Televizyon Yayıncılık AŞ"dir.

³ Bkz. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=43081>, Erişim Tarihi: 18.04.2024.

⁴ İhale dokümanlarının en son teslim alınma günü ve saati olarak belirlenen 26.01.2024 saat 17.00, bir hafta uzatılarak 02.02.2024 saat 17.00 olarak yeniden belirlenmiş ve bu karar 29.01.2024 tarihinde duyurulmuştur.

- (13) Bahse konu yayın hakları için Paket A, Paket B, Paket C, Paket D ve Paket E olmak üzere beş paket halinde ihaleye çıkmış olup paket içerikleri aşağıdaki gibidir:
- Paket A:
 - i. TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig'de her bir müsabaka haftasının 1. ve 3. müsabakalarını Paket A ve Paket B Özel Şartnameleri ekinde yer alan, müsabaka seçim sistemine uygun şekilde münhasıran seçme hakkı ve bu müsabakaları yurt içi canlı yayınlama hakkı ve yükümlülüğü ile
 - ii. TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig'de her bir müsabaka haftasında, Paket B Yayın Hakkı Sahibi tarafından seçilen 2. ve 4. müsabakalar dışındaki diğer müsabakaların yurt içi canlı yayın hakkı ve yükümlülüğü.
 - Paket B: TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig'de her bir müsabaka haftasının 2. ve 4. müsabakalarını, Paket A ve Paket B Özel Şartnameleri ekinde yer alan müsabaka seçim sistemine uygun şekilde münhasıran seçme hakkı ve bu müsabakaları yurt içi canlı yayınlama hakkı ve yükümlülüğü.
 - Paket C: TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yurt dışı yayın hakları.
 - Paket D: TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarına ilişkin veri toplama ve uluslararası bahis platformlarında yayın ile dijital platformlarda TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig kısa özet görüntü yayını.
 - Paket E: Paket A, Paket B, Paket C ve Paket D yayın haklarının bütünü⁵ (Sözleşme).
- (14) Söz konusu ihale için Saran Holding AŞ (SARAN), KREA, Teknasyon Yazılım Sanayi ve Ticaret AŞ (TEKNASYON), Kulüpler Birliği Vakfı (KBV) ve Perform Content Limited (PERFORM) adlı teşebbüsler tarafından katılım evrakları gönderilmiştir. İhale kapsamında;
- SARAN tarafından Paket B için (.....) Avro, Paket D için (.....) Avro, Paket E için ise (.....) Avro,
 - KREA tarafından Paket E için (.....) Türk Lirası (teklif yazısı tarihindeki kurdan karşılığı (.....) ABD Doları),
 - PERFORM tarafından ise Paket D için (.....) Avro
- teklif verildiği belirtilmiştir.
- (15) 29.02.2024 tarihinde TFF internet sitesinde yapılan duyuru⁶ ile ihale için verilen teklif bedellerinin yetersiz bulunduğu, dolayısıyla Yayın İhale Komisyonunca ihalenin iptali yönünde tavsiye karar alındığı, alınan tavsiye karar doğrultusunda TFF Yönetim Kurulu tarafından yayın haklarının satımına ilişkin gerçekleştirilen ihalenin iptal edildiği belirtilmiştir⁷.
- (16) Devam eden süreçte TFF'nin 29.02.2024 tarihli ve 40 sayılı toplantısında alınan karar uyarınca, 02.03.2024 tarihi saat 13.30'da gerçekleştirilen yeni ihale ile Sözleşme için KREA tarafından sezonluk 182.000.000 ABD Doları (KDV dâhil 218.400.000 ABD

⁵ TFF ve KREA arasında imzalanan, menfi tespit/muafiyet başvurusuna konu olan sözleşme Paket E için imzalanmıştır.

⁶ Bkz. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=285&ftxtID=43513>, Erişim Tarihi: 18.04.2024.

⁷ Genel Şartname'nin "Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhale Süreci" başlıklı 24.6. maddesinde; "(.....)." düzenlemesi bulunmaktadır.

Doları) teklif verildiği, Yayın İhale Komisyonunca bu teklifin kabul edilerek ön sözleşmenin imzalandığı belirtilmiştir.

(17) TFF tarafından;

(.....TİCARİ SİR.....)

belirtilmiştir. Bu nedenle yapılan ilk ihalede gelen tekliflerin beklentinin altında kalması üzerine ihalenin iptali yönünde karar alındığı, tüm ilgililere yeni tekliflerini vermeleri için süre tanındığı, bu süre sonunda verdiği (sezonluk) 182.000.000 ABD Doları + KDV bedeli yeni teklif ile ihaleyi KREA'nın kazandığı ve KREA ile TFF arasında Paket E'yi kapsayan Sözleşme'nin imzalandığı belirtilmiştir.

(18) Yukarıda da belirtildiği üzere KREA ile TFF arasında, 2024-2025, 2025-2026 ve 2026-2027 futbol sezonlarını kapsayan TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yayın haklarını içeren ve Paket A, Paket B, Paket C ve Paket D yayın haklarının tümünü içeren Sözleşme imzalanmıştır. Paket E Yayın Hakları Özel Şartnamesi (Paket E Şartnamesi) de Sözleşme'nin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirildiğinden Sözleşme'nin ve Paket E Şartnamesi'nin önemli kısımlarına yer verilmiştir.

G.2.2. Sözleşme ve Paket E Şartnamesi

(19) Sözleşme'nin 4.1. maddesinde TFF'nin Paket E Şartnamesinde belirtilen tüm hakları, aynı maddede belirtilen istisnalar haricinde yayın hakları bölgesi dâhilinde münhasıran Yayın Hakkı Sahibi'ne (YHS) devrettiği; 4.2. maddesinde ise YHS'nin, Sözleşme'nin 4.1. maddesi ile tanımlanan haklara ilişkin sözleşme süresi boyunca münhasıran kullanma, ticarileştirme, tanıtım yapma, alt-lisanslama ve arşiv haklarına sahip olduğu ifade edilmiştir.

(20) 4.1 numaralı madde kapsamında Sözleşme süresi boyunca YHS'ye tanınan hak ve yükümlülöklere aşağıda yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SİR.....)

(21) "Sözleşme'nin Ekleri ve Belgelerin Öncelik Sırası" başlıklı 6. maddede ise Sözleşme hükümleri ile Sözleşme ekleri arasında veya Sözleşme eklerinde yer alan hükümlerin kendi aralarında çelişki veya farklılık olması halinde 6.3 numaralı maddede öngörölen öncelik sırasına göre daha üstte bulunan dokümanda yer alan hükümlerin esas alınacağı, buna göre birinci sırada Sözleşme'nin, ikinci sırada Paket E Şartnamesinin, üçüncü sırada ise Genel Şartname'nin yürürlük alanı bulacağı ifade edilmiştir.

(22) Sözleşme'nin 10.1 ve 10.2 numaralı maddelerine göre YHS'nin, TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig'de her müsabaka haftasında Türkiye'de oynanan tüm maçları canlı yayımlamak zorunda olduğu ifade edilmektedir. Buna ek olarak, 10.5 numaralı maddeye göre de (.....) düzenleme altına alınmıştır.

- (23) Bunlara ek olarak Sözleşme'nin 11.7. maddesinde YHS'nin canlı yayımlama hak ve yükümlülüğünde olduğu müsabakalara ilişkin Haber Amaçlı Görüntüleri, Geniş Özet Görüntüleri (Geniş Özet) ve Kısa Özet Görüntüleri (Kısa Özet) hazırlayacağı ifade edilmiştir. İlgili görüntülerin kapsamına ve tanımına ise Sözleşme'nin 3. maddesinde yer verilmiştir. Buna göre Haber Amaçlı Görüntüler, müsabakalara ait gol, penaltı, ofsait, futbolcu ihraçları vb. önemli olaylardan oluşan en az (.....) en fazla (.....) dakika süreli özet görüntülerini⁸; Geniş Özet, en fazla (.....) dakikalık özet görüntülerini ve Kısa Özet ise en fazla (.....) dakika süreli özet görüntülerini ifade etmektedir.
- (24) Sözleşme'nin 11.9. maddesine göre YHS, anılan üç içeriği ve müsabakalardan elde edilen görüntüleri, ilgili müsabakanın sona ermesinden itibaren kendi şifreli abonelik esaslı platformları üzerinden herhangi bir yayın süresi sınırlamasına tabi olmaksızın, kendi açık kanallarından (FTA) veya platformlarından ise ilgili maçın sona ermesinden itibaren (.....) dakika sonra yayımlayabilecektir⁹. Devam eden 11.10 numaralı maddede ise YHS'nin Geniş Özet ve Kısa Özet'leri üçüncü kişilere pazarlaması durumunda bunların müsabaka bitiminden (.....) dakika sonra yayımlanmasını temin edeceğine yer verilmiştir.
- (25) Sözleşme'nin 11.12. maddesine bakıldığında, Haber Amaçlı Görüntülerin televizyon kanallarına sahip kuruluşlara, yalnızca bu televizyon kanalları üzerinden yayın yapmaları şartıyla pazarlanabileceği ifade edilmiş ve Haber Amaçlı Görüntüler, Kısa Özet ile Geniş Özet görüntülerinden farklı olarak ilave şartlara tabi tutulmuştur. YHS'nin bu hakkı;
- TFF Süper Lig için dakika bedeli KDV hariç en az (.....) ABD Doları, en fazla (.....) ABD Doları olmak,
 - TFF 1. Lig için dakika bedeli KDV hariç en az (.....) ABD doları, en fazla (.....) ABD Doları olmak,
 - En az (.....) en fazla (.....) dakika olmak,
 - Aynı içerikte olmak
- şartları ile sağlamak zorunda olduğu ve yukarıda sayılan şartlar haricinde herhangi bir şart öngöremeyeceği belirtilmiştir¹⁰. Yine ilgili maddede belirtildiği üzere Haber Amaçlı Görüntüleri satın alan televizyon kanalları, Geniş Özet ve Kısa Özet'te olduğu gibi bu görüntüleri müsabaka bitiminden (.....) dakika sonra yayımlayabileceklerdir.
- (26) Haber Amaçlı Görüntülerin bir başka yayımlanma alanı Sözleşme'nin 13.2. maddesinde açıklanmıştır. Buna göre TFF, Haber Amaçlı Görüntüleri kullanarak hazırlayacağı en fazla (.....) saniyelik ve (.....) klibi geçmeyecek tanıtım amaçlı (TFF bu görüntüleri ticarileştirmek veya gelir elde etmek amacıyla kullanamayacaktır.) görüntüleri,

⁸ Paket E Şartnamesi'nin 3. maddesinde yer alan tanımlara göre ise Haber Amaçlı Görüntüler; müsabakalara ait gol, penaltı, ofsait, futbolcu ihraçları vb. önemli olayları barındıran, (.....) dakika olan özet görüntüler şeklinde tanımlanmıştır. Ancak Sözleşme'nin 6.3 numaralı maddesi gereği, Sözleşme kapsamında ifade edilen süre olan en az (.....) en fazla (.....) dakikayı kapsayan süre baz alınmıştır.

⁹ Paket E Şartnamesi'nin 11.11 numaralı maddesinde, "(.....)". ifadeleri yer almaktadır. Ancak Sözleşme'nin 6.3 numaralı maddesi gereği, Sözleşme kapsamında ifade edilen süre olan (.....) dakika baz alınmıştır.

¹⁰ Paket E Şartnamesi'nin 11.14 numaralı maddesinde, YHS'nin bu hakkı; (.....) kaydı ile sağlamak zorunda olduğu ve YHS'nin yukarıda sayılan şartlar haricinde herhangi bir şart öngöremeyeceği belirtilmiştir. Ancak Sözleşme'nin 6.3 numaralı maddesi gereği, Sözleşme kapsamında ifade edilen şartlar baz alınmıştır.

müsabakadan (.....) saat sonra TFF Süper Lig ve/veya TFF 1. Lig resmi sosyal medya hesaplarından paylaşabilecektir¹¹.

- (27) Sözleşme kapsamında yer verilebilecek son husus ise futbol kulüplerine sağlanan haklardır. Sözleşme'nin 15.1. maddesine göre (.....) temin edebileceklerdir. Sözleşme'nin 15.2. maddesinde ise futbol kulüplerinin Haber Amaçlı Görüntüleri kullanarak her bir müsabaka için (.....) ifade edilmiştir¹².

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. Futbol Müsabakalarının Yayını ve Pazarlanması Hakkında Bilgi¹³

- (28) Günümüzde televizyon yayıncılığı, kullanıcıların ücretsiz olarak ulaşabildiği ve farklı türler (karasal yayın, uydu yayını, kablolu yayın, internet altyapısı) üzerinden gerçekleştirilebilen açık televizyon yayıncılığı ile ödemeli yayıncılık sistemi olmak üzere başlıca iki türe ayrılmaktadır. Açık televizyon yayıncılığının gelirlerinin büyük bir kısmını reklam gelirleri oluştururken, ödemeli televizyon yayıncılığının temel gelir kalemi abonelik ücretleridir. Tüketicileri kendilerine çekmeyi amaçlayan ödemeli televizyon yayıncılığı sağlayıcıları, kendilerini açık televizyon yayıncılığından farklılaştırmak amacıyla birincil içeriği elde etmeyi amaçlamaktadır. Kıt kaynak niteliğinde olan birincil içeriğin kapsamının ne olduğuna dair net bir görüş bulunmasa da, açık kanallarda yer almayan, tüketicilerin ek bir ücret ödemeye razı oldukları içeriklerin bu kapsamda değerlendirileceğine dair yaygın bir görüş bulunmaktadır¹⁴. Çoğunlukla ülkelerin kendi futbol ligleri ile bazı büyük ve uluslararası turnuvalar kapsamındaki spor müsabakaları birincil içerik olarak kabul edilmekte olup Türkiye bakımından da TFF Süper Ligi ve 1. Ligi kapsamındaki müsabakalar birincil spor içeriği niteliğinde yorumlanabilecektir.
- (29) Futbol müsabakalarının yayın haklarının pazarlanmasına ilişkin yöntemler dönemden döneme ve ülkeden ülkeye farklılıklar göstermekle birlikte genel olarak dört ayrı yapıdan bahsedilebilmektedir¹⁵.
1. Müsabakaları düzenleyen federasyon tarafından toplu pazarlık yapılması ve devamında elde edilen gelirlerin kulüplere aktarılması (Türkiye ve 2010 sonrası dönemde İngiltere Premier Ligi, Fransa, İtalya),
 2. Kulüpler tarafından bağımsız pazarlık yapılması (tekil satış) (2010'a kadarki süreçte İspanya ve İtalya),
 3. Federasyon tarafından pazarlık yapılması için tespit edilmiş maçlar ile kulüpler tarafından tek taraflı olarak satılabilecek maçların bulunduğu karma bir sistem (UEFA Şampiyonlar Ligi'nin bazı hakları),
 4. Maç yayınlarının doğrudan federasyon tarafından gerçekleştirilmesi (Şili).

¹¹ Paket E Şartnamesi'nin 13.2.a numaralı maddesine göre TFF Haber Amaçlı Görüntüleri kullanarak en fazla (.....) saniyelik olmak üzere oluşturacağı klipleri, her bir müsabaka için (.....) klibi geçmemek şartıyla tanıtım amaçlı hazırlayarak TFF Süper Lig ve/veya TFF 1. Lig'in resmi sosyal medya hesaplarından müsabakadan (.....) dakika sonra paylaşabilecektir. Ancak Sözleşme'nin 6.3 numaralı maddesi gereği, Sözleşme kapsamında belirtilen süreler baz alınmıştır.

¹² Paket E Şartnamesi'nin 15.2 numaralı maddesine göre futbol kulüpleri, (.....). Ancak Sözleşme'nin 6.3 numaralı maddesi gereği, Sözleşme kapsamında belirtilen süreler baz alınmıştır.

¹³ "Dijitalleşme ve Yakınsama Bağlamında Televizyon Yayıncılığı Sektör İncelemesi Raporu", Rekabet Kurumu (2017), <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/sektor-raporlari/13-dijitallesme-ve-yaki>, Erişim Tarihi: 18.04.2024.

¹⁴ 18.05.2016 tarihli ve 16-17/299-134 sayılı Kurul kararı.

¹⁵ ÖZBEK, Özgür Can (2012), "Spor Endüstrisi ve Rekabet Hukuku Uygulamaları: Sporun "Özel" Konumu, Liglerin Statüsü ve Yayın Hakkı Devir Sözleşmeleri, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, s. 30-31.

Uluslararası Uygulamalar

- (30) Yayın hakları çerçevesinde dünya futbolundaki en yüksek değere sahip lig olan İngiltere Premier Ligi müsabakalarının yayınları neredeyse dünyanın her yerindeki seyirciye hitap ederek diğer liglere kıyasla daha geniş bir tüketici kitlesinin odağındadır.
- (31) İngiltere’de, stadyum seyircilerini korumak ve futbola katılımı teşvik etmek amacıyla Premier Lig’de bir sezonda gerçekleşen 380 müsabakanın yalnızca 200’ü canlı yayınlarda gösterilmektedir. İngiltere’de bu 200 müsabakanın 2022-2025 yılları arasında yayın hakları SKY Sports, BT Sports ve Amazon Prime Video yayıncıları arasında paylaştırılmıştır¹⁶.
- (32) Fransa’da futbol müsabakalarının yayın hakları merkezi şekilde pazarlanmakta olup Fransız Spor Kanunu’na göre, Fransa Futbol Federasyonu (FFF) Fransız profesyonel futbol ligi (LFP) müsabakalarının yayın haklarını satmakla yetkilidir¹⁷. Yapılan araştırmalarda görüldüğü üzere LFP, yayın gelirlerini güvence altına almak ve artırmak için yeni bir ekonomik yapı oluşturma yönünde adımlar atmaktadır. Mali durumları daha da istikrarsız hale gelen büyük Fransız kulüplerinin İngiltere Premier Ligi modelini takip etme eğiliminde oldukları görülmektedir¹⁸. Bu durumun mevcut Fransız mevzuatı ile uyumlulaştırılması noktasında çalışmalar devam etmektedir.
- (33) Almanya en üst kademe futbol ligi olan Bundesliga¹⁹ kapsamındaki müsabakaların yayın hakları ise ihale ile kazanılmaktadır. Bundesliga tarafından 2025-2026 ila 2028-2029 sezonları için önerilen pazarlama modeline göre, maçların canlı yayın hakları paketler halinde ihale edilmektedir. Seçilmiş bazı müsabakaların ücretsiz olarak yayımlanması durumu söz konusu olsa da hemen hemen tüm Bundesliga 1 ve Bundesliga 2 müsabakaları yalnızca ödemeli TV aracılığıyla tüketicilerle buluşturulmaktadır. Bu müsabakalara ilişkin özet görüntüler ise kamu yayıncıları aracılığıyla ücretsiz bir şekilde yayımlanmaktadır.
- (34) İspanya La Liga’da 2015 yılına kadar kulüplerin bireysel satışı söz konusu olmuşken 2015-2016 sezonunda ligdeki 20 takımdan ilk üç takımın diğerlerine kıyasla %30’dan fazla gelir elde etmiş olduğu ve bu durumun rekabetçi dengeyi bozduğu ifade edilerek 2015’te yapılan bir düzenleme ile merkezi satış modeline geçilmiştir. İtalya Ligi’nde ise 2008’e kadar kulüpler yayın haklarının pazarlamasını bireysel olarak gerçekleştirirken, 2008’den itibaren bağımsız bir aracı ile merkezi satış yapılmaya başlanmıştır²⁰.
- (35) Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararında da federasyon ve teşebbüs birliklerinin futbol lig/turnuva yayın haklarının merkezi satışını gerçekleştirmesi ile kulüplerin yayın haklarını bireysel olarak pazarlaması arasındaki farklar ile ülke tecrübelerine ilişkin birtakım değerlendirmelerde bulunulmuştur.
- (36) Söz konusu kararda, yayın haklarının merkezi olarak satılmasının ve münhasıran tek bir medya şirketinin uzun vadeli sözleşmelerle bu faaliyeti gerçekleştirmesinin 2000’li

¹⁶Bkz. <https://www.premierleague.com/news/102365>, Erişim Tarihi: 19.04.2024.

¹⁷ Bkz. <https://www.linklaters.com/en/insights/blogs/sportinglinks/2021/january/broadcasting-rights-french-football-makes-the-switch-to-new-economic-structure>, Erişim Tarihi: 20.04.2023.

¹⁸ FFF, yayın haklarını içeren ana paketler için ihale sürecindeki tekliflerin rezerv fiyatları karşılamadığını bildirmesinin ardından Ekim ayında 2024-2029 dönemine ilişkin ihaleyi iptal etmiş ve ardından doğrudan yayıncılarla pazarlık yapmıştır. Bkz. <https://www.sportspromedia.com/news/ligue-1-domestic-media-rights-lfp-auction-scrapped-tender-2024-2029/>, Erişim Tarihi: 20.04.2023.

¹⁹ Alman Futbol Ligi (Deutsche Fußball Liga, DFL) Bundesliga 1 ve Bundesliga 2 olmak üzere iki ligden oluşmaktadır. Bundesliga 1 en üst kademe futbol ligini ifade ederken Bundesliga 2 ikinci ligi ifade etmektedir.

²⁰ Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararı.

yılların başından itibaren sorgulanmaya başlandığı, gerek Avrupa Komisyonu gerekse ulusal otorite kararları ile birtakım çözümler ile sorunların aşılmasına çalışıldığı, Avrupa Komisyonunun bahse konu merkezi satış anlaşmalarına rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmaması için paketlere ayırma koşulu, tek bir alıcının yasaklanması, şeffaf ve ayrımcı olmayan ihale süreci, yayın anlaşmasının uzun süreli olmaması, alıcının hakkı kullanma yükümlülüğü gibi taahhüt ve koşullar dâhilinde muafiyet sağladığı belirtilmiştir. Diğer taraftan yayın haklarının satışından elde edilen gelirler performans ve piyasa büyüklüklerine göre kulüplere dağıtıldığından en yüksek geliri elde edebilmek amacıyla futbol müsabakalarının yayın haklarının genellikle münhasır satış modeli ile pazarlanmasının stratejik anlamda önem teşkil ettiği de ifade edilmiştir.

Türkiye’deki Mevcut Durum

- (37) Türkiye’de futbol liglerine ilişkin bütün faaliyetlerin düzenlenmesi konusunda TFF münhasıran yetkili olmakla birlikte bahse konu yayın hakları da TFF tarafından gerçekleştirilen ihaleler ile pazarlanmaktadır. Bu noktada bahsetmek gerekir ki, özellikle ihale pazarlarında rekabet, pazarın oluştuğu (ihale süreci) dönemlerde gerçekleşmekte ve bir sonraki döneme kadar piyasadaki kompozisyon değişmemektedir. Bu nedenle arz ve talebin karşı karşıya geldiği dönemdeki (ihale dönemi) etkileşimlerin rekabetçi şartlar altında gerçekleşmesi beklenirken; bir defa tedarik ilişkisi kurulduktan sonra bir sonraki arz ve talep karşılaşmasına (ihale) kadar ilgili pazarların görece katı bir nitelik arz etmesi doğal görülmektedir. Bu kapsamda futbol müsabakalarının yayımlanması pazarı bakımından “pazar içinde” rekabetin bulunmadığı ile bu pazarda gerçekleşebilecek yegâne rekabet şeklinin pazara girişte yaşanan “pazar için yapılan” rekabet olduğu sonucuna varılabilmektedir.
- (38) Birincil spor içeriği olduğu değerlendirilen futbol müsabakalarının yayın haklarının devrinin genel olarak ihale yöntemiyle gerçekleşmesi ve çoğunlukla münhasır olarak devredilmesi beraberinde pazar kapama riski doğurduğu için ilgili pazarda bazı rekabetçi endişeler gündeme gelmektedir.
- (39) Yukarıda da ifade edildiği üzere, bahse konu endişelerin azaltılması amacıyla yayın haklarının pazarlanması süreçlerinde ve ilgili şartların belirlenmesinde ihaleye katılım çağrısı, ihalenin süresi, yayın haklarının paketlere ayrılması, tek alıcı yasağı, alt lisanslama, alternatif teknolojilere ilişkin paketler ve ihale sürecinde satılamayan haklara ilişkin bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Canlı yayın haklarının paketlere ayrılarak pazarlanması, ödemeli yayıncılık pazarında faaliyet gösteren platformların etkin bir şekilde rekabet edebilmelerine olanak sağlayabilmektedir. Ayrıca yayın hakları, canlı yayın hakkı, karşılaşma sonrası yayın hakkı, geniş veya kısa özetler ile televizyon, internet veya mobil teknolojiler ile iletim şeklinde farklı paketlere ayrılarak pazarlanabilmektedir.
- (40) TFF Genel Kurulu tarafından yayımlanan Türkiye Futbol Federasyonu Statüsü’nün (Statü)²¹ *Yayınların Düzenlenmesi* kenar başlıklı 74. maddesinin ilk iki fıkrasında da 5894 sayılı Kanun ile TFF’ye tanınan yetkiler ele alınmıştır. İlaveten, yine Statü’nün 74. maddesinin beşinci fıkrasında, futbol müsabakalarının yayınına ilişkin mobil hakların da münhasıran TFF Yönetim Kurulu tarafından düzenleneceği ve aynı maddenin altıncı fıkrasında futbol kulüplerinin yayın kuruluşları ile yapacakları sözleşmelerin, TFF’nin gözetim, denetim ve onayına tâbi olduğu, TFF tarafından onaylanmayan sözleşmelerin, TFF’ye karşı hüküm doğurmayacağı; gerekli yayın yetki belgesinin TFF’den alınmadığı

²¹ Bkz. <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TFF-KANUN-STATU/TFF-Statusu.pdf>, Erişim Tarihi: 18.04.2024.

hallerde hiçbir müsabakanın televizyonda, radyoda, internette ve benzeri hiçbir ses ve veri taşıyıcılarında yayımlanamayacağı belirtilmektedir.

- (41) Türkiye’de futbol müsabakalarının yayımlanmasına 1980’lerde TRT üzerinden yapılan yayınlar ile başlanmıştır. 1996’ya kadar futbol müsabakaları yayınları, kulüpler tarafından kendi yayın haklarının pazarlanması yöntemiyle bu hakları satın alan kanallar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu tarihten itibaren TFF’nin müdahalesi ile havuz sistemine geçiş yapılarak ligin yayın hakları bir bütün olarak pazarlık konusu edilmiş ve 1996-1999 yılları arasındaki Süper Lig yayın haklarını Cine 5 alarak futbol müsabakalarını yayımlamıştır. 1999 yılında TFF ile bir başka ödemeli yayıncılık yapan Teleon anlaşma imzalamış ve ilgili hakları Teleon almıştır. Teleon’un yükümlülüklerini yerine getirmemesi sebebiyle 2001 yılında yapılan yayın ihalesini Digitürk (KREA) kazanarak dört yıllık bir yayın hakkına sahip olmuştur. O günden bu yana futbol müsabakalarının yayın hakkı KREA’dadır. Ardından 2004 yılında yapılan ihaleyi yine dört yıl süre ile yayın haklarını elde edecek şekilde kazanan KREA’nın yayın sözleşmesi, 2008 yılında imzalanan Ek Protokol ile 2008-2010 yıllarını kapsayacak şekilde iki yıllığına uzatılmıştır. TFF tarafından 2010 yılında düzenlenen ve 2010-2014 yılları arasındaki Süper Lig yayın haklarını kapsayan ihaleyi yeniden KREA kazanmış ve bir önceki dönem ile benzer şekilde ilgili haklar 2015-2017 yıllarını da kapsayacak şekilde uzatılmıştır. 2016-2017 yılında sona erecek olan yayın hakları için Kasım 2016’da yapılan 2017-2022 yılları arasındaki sezonların TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yayın haklarının devri ihalesinin kazananı yeniden KREA olmuştur.
- (42) Son olarak TFF tarafından yapılan 23.06.2022 tarihli basın açıklamasında, isteklilerin ihale şart ve koşullarına uygun teklif vermemesi, bazı paketlere verilen ve şartnameye uygun olan tekliflerin toplamının hedeflenen fiyatın çok uzağında kalması ve yayıncılık sektöründeki koşullar nedeniyle, 2022-2023 futbol sezonu ve devam eden sezonlara ilişkin yayın ihalesinin iptal edildiği duyurulmuştur²². İlgili basın açıklamasında ayrıca, transfer sezonunun açılması ve kulüplerin transfer döneminde sağlıklı bir planlama yapabilmesi, liglerin başlamasına çok az bir süre kalması nedeniyle yeniden bir ihale düzenlenmesinin de mümkün olmadığı göz önünde bulundurularak, mevcut yayıncı KREA ile iki yıllık uzatma sözleşmesi yapılmasına oy birliği ile karar verildiği ifade edilmiştir.
- (43) 2016 yılında düzenlenmiş olan ihale sonucunda TFF ve KREA arasında akdedilen sözleşmenin 2022-2023 ve 2023-2024 futbol sezonlarını kapsayacak şekilde iki yıllık süreyle uzatılmasına ilişkin sözleşmeye muafiyet tanınmasına yönelik olarak TFF tarafından Kuruma başvuruda bulunulmuş olup Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararıyla söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmıştır. Geline nokta, TFF Süper Ligi ve 1. Ligi futbol müsabakaları yayın haklarına sahip teşebbüs KREA, bu müsabakalara ilişkin yayın hakları kapsamında ilgili müsabakaların özet görüntülerini farklı paketler ile yayın kuruluşlarına sunmaktadır.
- (44) Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı muafiyet kararında da ifade edildiği üzere, yayın haklarının üst pazarda merkezi olarak satışının temel gerekçesi kulüplere gelir sağlamaktır. İlgili muafiyet kararında ayrıca TFF ihalesinde, Avrupa Komisyonu kararlarına da paralel şekilde paketler oluşturularak tek alıcının önlenmesi kuralına uyum sağlanması için çalışıldığının görüldüğü ifade edilmektedir. Gerçekten de iptal edilen TFF ihalesinde oluşturulan paketler kapsamında haftanın belirli günlerinde/saatlerinde oynanan müsabakaların farklı yayıncılar arasında paylaşılması, böylelikle müsabakaların birden fazla yayıncı kuruluş tarafından

²²Bkz. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=38039>, Erişim Tarihi: 18.04.2024.

yayımlanmasının amaçlandığı görülmektedir. Ancak söz konusu ihale, yukarıda ifade edilen gerekçeler nedeniyle iptal edilerek, iptal edilen ihaleye kıyasla görüntüleri yayımlayabilecek kuruluş sayısının daha sınırlı, hatta tek olduğu 2016 yılında akdedilen ihale sözleşmesinin iki yıl süreyle uzatılması yoluna gidilmiştir.

- (45) İhale sonucunda yayın haklarının tek bir teşebbüse münhasıran verilmesinden ziyade, söz konusu yayın haklarının farklı alıcılar arasında paylaştırılacak şekilde tasarlanmasının, tek bir alıcının olduğu durumda ortaya çıkacak tekel gücünü azaltacak bir etkiye sahip olabileceği değerlendirilmektedir. Böyle bir durumda, örneğin haftanın belirli gün/saatlerindeki müsabakaların yayın haklarına farklı yayıncı kuruluşlar sahip olabilecek, söz konusu yayıncı kuruluşlar arasında bir rekabetten söz edilebilecektir. Bununla birlikte böyle bir ihale tasarımının olumsuz yönleri de bulunabilmektedir. Bunun en önemli sonucu, müsabakaları izlemek isteyen izleyicilerin farklı yayıncı kuruluşlara aynı zamanda üye olmasının ve dolayısıyla her bir yayıncı kuruluşa ayrı ücret ödemesinin gerekmesidir.

G.3.2. İlgili Ürün Pazarı

- (46) Yukarıda belirtildiği üzere KREA ile TFF arasında, 2024-2025, 2025-2026 ve 2026-2027 futbol sezonlarını kapsayan TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yayın haklarını içeren ve Paket A, Paket B, Paket C ve Paket D yayın hakların tümünü içeren Paket E yayın haklarının devrine ilişkin Sözleşme imzalanmıştır.
- (47) Bu kapsamda bahse konu yayın hakları, Genel Şartname'nin Tanımlar ve Kısaltmalar başlığında; "her bir Paket içerisinde belirtilen ve her bir Paket'e ilişkin Yayın Hakları Sözleşmesi ile devredilen hakları" şeklinde ifade edilmektedir. Dolayısıyla Genel Şartname'ye göre, TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig ihaleye birlikte konu olmakta ve KREA eşanlı ve münhasır olarak iki lig için de canlı yayın haklarını elde etmektedir.
- (48) Yayıncılık sektörüne ve özellikle müsabaka yayın haklarına ilişkin Kurul kararlarına bakıldığında, ilgili ürün pazarı tanımında farklı içtihatların bulunduğu görülmektedir. TFF ile KREA arasında imzalanan 2015-2016 ve 2016-2017 Futbol Sezonu Yayın Hakları Sözleşmesi'ne bireysel muafiyet tanınmasına yönelik 11.03.2013 tarihli ve 13-58/821-346 sayılı Kurul kararında, önceki Kurul kararlarına atıf yapılarak, geçmişte "*Türkiye 1. Profesyonel Futbol Ligi (veya sonrasında Süper Lig maçlarının/karşılaşmalarının yayın haklarının satışı) pazarı*" gibi içeriği öne çıkaran dar pazar tanımlamalarına yer verildiğinin altı çizilmiş, ancak Süper Lig müsabakalarının gerek ödemeli gerekse dijital platform yayıncılığı pazarı için kritik öneme sahip olduğunu belirtmek suretiyle ilgili ürün pazarları, "*ödemeli televizyon yayıncılığı pazarı, dijital platform yayıncılığı/hizmetleri pazarı, Türkiye Süper Lig futbol müsabakalarının televizyon yayın hakları pazarı ve alternatif teknolojiler üzerinden Süper Lig futbol müsabakalarının yayın hakları pazarı*" olarak belirlenmiştir.
- (49) Öte yandan KREA'nın ticari paketleri maç gösterimi yapan ticari işletmelere fahiş fiyatlarla pazarlamak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasının incelendiği 13.01.2022 tarihli ve 22-03/48-19 sayılı Kurul kararında; Türkiye Süper Ligi ve 1. Liginin canlı yayın haklarının TFF'nin açtığı ihale neticesinde 2017-2018 sezonundan itibaren beş yıllığına münhasır olarak Digiturk tarafından satın alındığı, Digiturk'ün kamuya açık ticari/sosyal işletmede maç yayını yapan ticari üyelere ve bireysel üyelere münhasır olarak sahip olduğu maç yayınlarını paketler halinde satmakta olduğu, Digiturk'ün hâkim durumda olduğu ifade edilerek bu doğrultuda ilgili ürün pazarının "*Türkiye Süper Ligi ve 1. Ligi müsabakalarının ödemeli televizyon yayıncılığı pazarı*" olarak belirlenmesi uygun görülmüştür.

- (50) TFF ile KREA arasında imzalanmış olan “Yayın Hakları Sözleşmesi”nde gerçekleştirilmesi planlanan süre uzatımına ilişkin “2022-2023 ve 2023-2024 Süper Lig ve 1. Lig Futbol Sezonu Yayın Hakları Ek Sözleşmesi”ne muafiyet tanınmasına ilişkin 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı Kurul kararında ise talep tarafında müsabakaların birbirini tamamlayıcı nitelikte olduğu, tüketicilerin ligi bir bütün olarak gördükleri ve yayıncı kuruluşların ödemeli TV yanında dijital olarak da yayıncılık yaptıkları dikkate alınarak ilgili ürün pazarları “i) Türkiye Süper Lig ve 1. Lig futbol müsabakalarının televizyon yayın hakları satışı ii) Türkiye Süper Lig ve 1. Lig futbol müsabakalarının televizyon yayın hizmetleri iii) ödemeli TV yayıncılık hizmetleri, iv) dijital platform yayın hizmetleri v) alternatif teknolojiler üzerinden Süper Lig futbol müsabakalarının yayın hakları pazarı” şeklinde tanımlanmıştır.
- (51) Taraflar, Türkiye futbol liginin bugün tüketicilerin talep ettikleri içerikler arasında sadece biri olduğunu ve spor yayınlarına yönelik Türkiye’de çok çeşitli bir talep yapısının bulunduğunu ifade etmiştir. Bu talepleri karşılamak için sunulan birincil (*premium*) içeriklerin niteliğinin ve niceliğinin ise giderek arttığı belirtilmiştir. Mevcut pazar yapısında Süper Lig ve TFF maçlarına yönelik yayın haklarının yanı sıra yabancı futbol ligleri ile diğer spor dallarına yönelik yerli ve yabancı pek çok müsabaka yayınının mevcut olduğu vurgulanmıştır.
- (52) Her ne kadar taraflar futbol izleyicilerinin tenis, basketbol, dövüş sporları veya motor sporları gibi içeriklere yönelik talep yapısıyla örtüşebildiğini ifade etse de genel olarak değerlendirildiğinde bir veya birkaç spor branşının diğer branşlara nazaran daha çok takip edildiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda futbol, Avrupa’da olduğu gibi Türkiye’de de en fazla takip edilen ve yayın haklarına en yüksek bedellerin ödendiği spor türü olarak nitelendirilebilecektir. Gerek Avrupa Komisyonunun gerekse Kurulun geçmiş tarihli kararlarında²³ futbol müsabakaları yayınlarına yönelik ilgili ürünün niteliği, teknik özellikleri ve kullanıcı tercihleri kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucunda spor müsabakaları yayınlarının alt pazarlara ayrılması gerektiği, futbol müsabakaları yayınlarının ayrı bir ürün pazarı teşkil ettiği kanaatine varılmıştır. Yine bahse konu geçmiş Kurul kararlarında özellikle TFF Süper Ligi’ne ilişkin yayın haklarının diğer spor/futbol müsabakalarının yayın hakları ile ikame edilemeyeceği değerlendirilmesi yapılmıştır.
- (53) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un 20. paragrafında “*İnceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.*” ifadesi yer almaktadır. Mevcut dosya kapsamında ilgili pazarın geniş ya da dar tanımlanmasının yapılacak olan değerlendirmeye bir etkisi bulunmayacağından ilgili ürün pazarına ilişkin nihai bir tanım yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (54) Bununla birlikte TFF tarafından Paket E yayın haklarının KREA’ya münhasıran devredilmesi amacıyla taraflar arasında imzalanan Sözleşme incelendiğinden, dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde “TFF tarafından TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yayın haklarının pazarlandığı/satışının yapıldığı pazar” ile bu pazarlama faaliyeti doğrultusunda içeriğin tüketicilere ulaştırıldığı ve KREA’nın da faaliyette bulunduğu “ödemeli televizyon yayıncılığı hizmetleri pazarı” ile “dijital platform yayıncılığı hizmetleri pazarı” dikkate alınmıştır.

²³ UEFA Champions League, OJ 2003 L 291/25, 23.07.2003; 12.08.2004 tarih ve 04-52/699-180 sayılı, 22.09.2005 tarih ve 05-59/880-237 sayılı, 07.09.2006 tarih ve 06-61/822-237 sayılı, 16.09.2009 tarih ve 09-42/1087-272 sayılı Kurul kararları.

G.3.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (55) Sözleşme, Türkiye Süper Ligi ve 1. Lig maçlarını kapsamakta olup yayın hizmetleri ülke çapında yapılmaktadır. Her ne kadar taraftarlar kendi takımlarının ve dolayısıyla ilgili şehrin/bölgenin müsabakalarına daha fazla ilgi duysalar da ligin bir bütün olarak değer teşkil etmesi de göz önünde bulundurularak ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tanımlanmıştır.

G.4. Değerlendirme

G.4.1. TFF’nin Teşebbüs/Teşebbüs Birliği Niteliğine İlişkin Değerlendirme

- (56) 4054 sayılı Kanun’un 2. maddesinde, “*Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışları, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemleri Kanun kapsamına girer*” denilerek Kanun’un kapsamı belirlenmiştir. Buna göre, TFF ile KREA arasında imzalanan Sözleşme’nin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi için öncelikle TFF’nin teşebbüs/teşebbüs birliği niteliğini haiz olması gerekmektedir.
- (57) 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler teşebbüs olarak tanımlanırken, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlik de teşebbüs birliği olarak tanımlanmaktadır.
- (58) Daha önce de belirtildiği üzere, 5894 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyetlerini sürdüren ve tüzel kişiliğe sahip özerk bir kuruluş olan TFF, ülkemizdeki tüm futbol müsabakalarının televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayın haklarının pazarlanması/satışını gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı Kurul kararında da belirtildiği üzere, TFF’nin 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesi bağlamında teşebbüs birliği niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Öyle ki mevcut dosyada TFF, yaklaşık 182 milyon ABD Doları bedelle ihale edilen bir hak üzerinde bağımsız olarak tasarrufta bulunmaktadır. Statü’nün *Gelirler* başlıklı 66. maddesinde belirtildiğine göre TFF’nin gelirlerinden bazıları;
- *Malvarlığı gelirleri, malvarlığı değerlerinin devir, temlik, satış ve kiralanması gibi hususlardan elde edilen gelirler,*
 - *Federasyon tarafından kurulacak veya ortak olunacak her türlü iktisadi teşebbüs ve şirketlerden elde edilecek gelirler,*
 - *Kulüplerin televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yapılacak müsabaka yayınlarından ve her türlü basın ve yayın organları ile yapacakları sözleşmelerden elde ettikleri gelirlerin % 10’u. Ancak kulüplerin, oynadıkları özel müsabakalar ile hazırlık müsabakalarının yayınlarına ilişkin yapacakları sözleşmelerden elde ettikleri gelirlerin %1’i,*
 - *Sponsorluk gelirleri*

şeklinde belirtilmiştir. Dolayısıyla bu noktada Sözleşme’nin, imzalayan tarafların teşebbüs (KREA) ve teşebbüs birliği (TFF) niteliğini haiz olmaları bakımından 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğu kanaatine varılmıştır.

G.4.2. Sözleşme'nin 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirilmesi

- (59) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde *"belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma, ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri"* hukuka aykırı sayılarak yasaklanmıştır. İlgili madde, aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi rakip olmayan, başka bir ifadeyle tedarik zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren, teşebbüsler arasındaki anlaşmaları (dikey anlaşmalar) da kapsamaktadır.
- (60) Dosya kapsamında öncelikle incelenmesi gereken husus, TFF ve KREA arasında imzalanan bahse konu Sözleşme'nin taraflar arasında ne tür bir ilişkiye sebebiyet verdiğidir. Kurul tarafından alınan geçmiş tarihli kararlar uyarınca²⁴, spor müsabakalarının yayın hakları ile ilgili piyasaların değerlendirilmesinde iki pazar segmentinin analiz edilmesi gerektiği ifade edilmektedir: "Yayın haklarının pazarlandığı/satışının yapıldığı piyasa (üst pazar)" ile "bu hakların oldukça önemli bir girdi olduğu ve içeriğin tüketicilere ulaştırıldığı yayıncılık piyasası (alt pazar)".
- (61) Mevzuat ülkelerde yayın haklarının devrine ilişkin muafiyet başvurularının konusu, genellikle birbirlerine rakip olan futbol kulüplerinin yatay olarak akdettikleri sözleşmeler ile rekabet üzerinde yarattıkları etkilerin incelenmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır²⁵. Ancak Türkiye'deki mevzuat ve TFF'ye 5894 sayılı Kanun ile tanınan yetkiler göz önünde alındığında, kulüplerin yatay bir sözleşme ile yayıncılık hakkını başka bir teşebbüse devretmesi durumu söz konusu değildir. Yasama organı tarafından bu yetki münhasıran TFF'ye sağlanmıştır.
- (62) Mevcut dosya kapsamında ele alınan Sözleşme uyarınca yayın haklarının ihale usulü ile münhasıran KREA'ya devredilmesi sonucunda TFF ve KREA arasında dikey nitelikte bir ilişki ortaya çıkmaktadır. Öyle ki TFF, TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakalarının yayın haklarının satışları noktasında üst pazarda faaliyette bulunurken KREA ise bu yayın hakkı dolayısıyla içeriklerin tüketicilere ulaştırıldığı alt pazar olan yayıncılık pazarında faaliyette bulunmaktadır.
- (63) Mevcut dosya kapsamında ele alınan Sözleşme'de olduğu gibi, futbol kulüplerinin gerçekleştirdikleri müsabakaların yayın haklarının TFF tarafından münhasıran pazarlandığı durumlar rekabeti sınırlayıcı uygulamalar olmaları bakımından rekabet hukuku incelemelerine konu olabilmektedir. Münhasırlık içeren anlaşmalara ilişkin temel rekabetçi endişe ilgili pazarın tamamının ya da önemli bir kısmının rakiplere kapanması²⁶ ve rakiplerin ilgili pazarın önemli bir bölümünden dışlanması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Söz konusu Sözleşme ile yayın hakları münhasıran KREA'ya devredildiğinden KREA'nın da faaliyette bulunduğu alt pazarlarda rekabetin kısıtlanabilmesi ihtimali gündeme gelmektedir.
- (64) İlaveten yukarıda aktarılan Sözleşme hükümleri incelendiğinde, Sözleşme ile KREA'ya TFF Süper Ligi ve 1. Ligi futbol müsabakalarının özet görüntülerinin yayıncı kuruluşlara pazarlama yetkisinin de verildiği anlaşılmakta, ayrıca Sözleşme'de bu özet görüntülerin

²⁴ 10.02.2016 tarihli ve 16-04/82-36 sayılı, 04.11.2014 tarihli ve 14-43/804-361 sayılı Kurul kararları.

²⁵ 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı Kurul kararı.

²⁶ Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuzda pazar kapama kavramına ilişkin olarak *"Pazar kapama etkisi, alıcının sağlayıcıya ve/veya sağlayıcının alıcıya erişimini kısıtlayan ticari stratejileri ifade etmektedir. ..."* denilmek suretiyle pazar kapama genel olarak tanımlanmaktadır.

sunumuna ilişkin bir takım hususların/koşulların düzenlendiği görülmektedir. Bu kapsamda da ilgili Sözleşme'ye binaen KREA ile diğer yayıncı kuruluşlar arasında da dikey bir ilişki ortaya çıkmakta ve bu ilişki kapsamında 4. maddede düzenlenen ayrımcılık iddialarına ilişkin pazarda faaliyette bulunan rakip teşebbüsler aleyhine rekabet karşıtı bir etkinin oluşup oluşmayacağı, başka bir deyişle Sözleşme'nin KREA'ya Haber Amaçlı Görüntüleri, Geniş Özet Görüntüleri ve Kısa Özet Görüntüleri yayıncı kuruluşlara pazarlarken tanıdığı olduğu hak ve yükümlülüklerin, rakip teşebbüsler arasında bir ayrımcılığa sebebiyet verip vermeyeceği ile onları pazardan dışlayıcı bir potansiyeli olup olmadığı da gündeme gelmektedir.

- (65) Sonuç olarak Sözleşme, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebileceğinden, eş deyişle 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olabileceğinden Sözleşme'ye menfi tespit verilemeyeceği değerlendirilmektedir. Kurulun yukarıda da aktarılan muhtelif kararlarında TFF ile KREA arasında imzalanan sözleşmelere menfi tespit belgesi verilmemiş olup bu sözleşmeler 4. madde kapsamında değerlendirilerek muafiyet incelemesine tabi tutulmuştur.
- (66) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelik taşıyan anlaşmalara belirli koşulları taşımaları halinde 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulması mümkün kılınmıştır. Ayrıca, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile Kurula belirli koşulları taşıyan anlaşma türlerine grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve söz konusu koşulları belirleyen tebliğler çıkarma yetkisi verilmiştir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 2. maddesinde *"Üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar"*ın yine bu Tebliğ'de sayılan koşulları taşıması koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulacağı düzenlenmiştir.
- (67) Menfi tespit kapsamında değerlendirilemeyen incelemeye konu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden veya Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağı ise aşağıda incelenmiştir.

G.4.3. Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirilmesi

G.4.3.1. Sözleşme'nin 2002/2 Sayılı Tebliğ Açısından İncelenmesi

- (68) Taraflar arasında akdedilen 2024-2025, 2025-2026 ve 2026-2027 futbol sezonlarında TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakaları yayın haklarının münhasıran KREA'ya devrine ilişkin Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında dikey anlaşma olarak nitelendirilmesi nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmadığı değerlendirilmiştir.
- (69) Anılan Tebliğ ile sağlanan muafiyet, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması durumunda uygulanmaktadır. TFF ile KREA arasındaki Sözleşme genel anlamda futbol müsabakalarının yayın haklarının münhasıran devrine ilişkindir. Dolayısıyla söz konusu Sözleşme'de TFF, yayın haklarını KREA'ya devreden sağlayıcı konumundadır. 5894 sayılı Kanun'a göre TFF, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde tüm futbol müsabakalarının yayın haklarının merkezi olarak pazarlanmasında münhasır yetkiye sahiptir. Bu nedenle, TFF'nin futbol müsabakalarının yayın haklarının pazarlanmasına ilişkin pazarda %100 pazar payına sahip olduğu ve bundan dolayı bildirim konu Sözleşme'nin, yukarıda anılan 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten

faaydalanamayacağı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanamayan söz konusu Sözleşme'nin, Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanmadığının incelenmesi gündeme gelmektedir. Bu bağlamda, bildirim konu Sözleşme ile ortaya çıkan rekabet kısıtlarının çeşitli etkinlikler ve tüketici faydalarıyla giderilip giderilmediğinin irdelenmesi gerekmektedir. Aşağıda, Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet değerlendirmesine yer verilmektedir.

G.4.3.2. Bildirime Konu Sözleşmenin Bireysel Muafiyet Açısından İncelenmesi

- (70) 4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesine göre Kurul, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilmektedir. Bu koşullar 5. maddenin birinci fıkrasında:

- a) *Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,*
- b) *Tüketicinin bundan yarar sağlaması,*
- c) *İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,*
- d) *Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılması*

şeklinde sayılmıştır.

- (71) Söz konusu hüküm uyarınca, herhangi bir rekabet kısıtlamasına bireysel muafiyet tanınması için iki olumlu ve iki olumsuz koşulun birlikte sağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan maddede sayılan her bir şartın gerçekleşip gerçekleşmediğine yönelik açıklama ve değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

a. Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (72) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre bir anlaşmanın muafiyet hükümlerinden faydalanabilmesi için aranan ilk şart, malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmasıdır. Bu gelişmeler, objektif olan tüm ekonomik etkinlikleri kapsamakla birlikte genel olarak maliyetlerin düşürülmesi, yeni ürün ortaya çıkarılması, ölçek ve kapsam ekonomilerinden faydalanılması, üretimde veya malların sunulmasında iyileşme sağlanması şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Etkinlik kazanımlarının doğrudan anlaşmadan kaynaklanması, belirli ya da öngörülebilir olması gerekmektedir. Anlaşmanın yalnızca taraflar açısından etkinlik sağlaması yeterli bulunmamakta, anlaşma ile bu kazanımlar arasında bulunan illiyet bağının incelenmesi gerekmektedir²⁷.
- (73) Sözleşme'nin tarafı KREA'nın, Türkiye futbol liglerinin yayıncılığını münhasıran yapmaya başlamasından bugüne dek yenilik ve teknolojik gelişmenin sağlanmasında rol oynadığı, buna ilişkin olarak;

- KREA tarafından HD ve 3D canlı maç yayınına yıllar önce başladığı ve gelişmekte olan teknolojinin futbol yayıncılığına da aktarılmasının sağlandığı, halen yayınlanan tüm maçların HD yayın kalitesiyle tüketicilere sunulduğu,
- KREA'nın teknolojik iyileştirmeleriyle tüketicilerin, canlı yayını durdurma, geri alma ve yayın gerideyse ileri alma imkânına sahip olarak önemli bir izleme kolaylığına eriştiği,

²⁷ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz (Muafiyet Kılavuzu), para. 22-29.

- Günümüzde haftada 19 müsabaka oynanmasına rağmen KREA'nın kanal portföyü sayesinde tüm Süper Lig müsabakalarını canlı olarak yayınladığı ve bu sayede tüketiciye dilediği karşılaşmayı izleme imkânını sağladığı,
- Mali açıdan, modüler paket yapısı ile tüketicilerin tek ve komple bir paket almaya zorlanmasının ortadan kaldırıldığı, bu sayede tüketicilere yalnızca kendi takımlarının veya bir grup takımın (örneğin dört büyükler olarak tabir edilen Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ve Trabzonspor) maçlarını satın alma imkânı tanınarak tüketici tarafından talep edilen hizmetin daha düşük fiyatlar ile sağlanmasının önünün açıldığı; ilaveten abone olmasa dahi tüketicilere tek maç satın alma imkânının dahi tanındığı,
- Teknolojik açıdan, KREA'nın uluslararası ortaklığından da aldığı finansal güçle birlikte hâlihazırda dünyada futbol yayıncılığı alanında kaliteli donanım, yayın aracı, kamera sistemlerine sahip olduğu

değerlendirilmektedir.

- (74) Sözleşme'nin, Türkiye Süper Ligi ve 1. Ligi'nin devamlılığının sağlanması, kulüplerin önemli bir gelir kaleminden mahrum kalmaması, taraftarların/tüketicilerin makul koşullarda lig müsabakalarını izleyebilmeleri bakımından sağladığı belirlilik ve sağlanan finansal kaynak ile gerek spor endüstrisi gerekse Türkiye futbolunun sürdürülebilirliği bakımından faydalı olacağı görülmektedir. Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararında da, merkezi satış ile özellikle tek alıcıya yapılan satışlarda kulüplere yapılan kaynak dağıtımının genel iktisadi ve rekabetçi sonuçlarının daha olumlu olduğu, merkezi satışın alternatifinin kulüplerin tek tek yayın haklarının satışını gerçekleştirmesi olduğu ve bu yöntemin büyük kulüplerden küçüklere kaynakların yeniden dağıtımı ve böylece rekabet dengesi sağlanması olanağını ortadan kaldırdığı, merkezi satış ile lig çapındaki pazarlıklarla tek tek kulüplerin yapacağı satıştan daha efektif sonuçlar elde edileceği, profesyonel futbolun gelişmesi ve finansmanı bakımından olumlu etkilerin yakalanacağı ifade edilmiştir.
- (75) İhale sonucunda yeterli olmayan bir teklifin TFF tarafından kabul edilmesi neticesinde, yapılan yatırımların geri dönmeme sonucunun oluşması ve bu durumun Türk futboluna tahsis edilen maddi kaynakların bütünüyle sağlanamaması tehlikesini doğurması ihtimali nedeniyle, TFF tarafından ihale sürecinde gelen tekliflerin yeterli seviyeye çekilebilmesi, mevcut ekonomik koşulları ve hizmetin devamlılığı ile uzun vadeli tüketici refahını dikkate alarak hareket etmesi ekonomik gelişmelerin sağlanmasına hizmet etmektedir. Avrupa Komisyonu da yayımlamış olduğu Spor Beyaz Kitabı'nda (*European Comission White Paper On Sport*)²⁸ en küçükler de dâhil olmak üzere kulüpler arasında ve profesyonel-amatör sporlar arasında gelirin adil bir şekilde yeniden dağıtılmasının önemini kabul etmiştir.
- (76) Futbol müsabakalarının yayın hakkının gerek merkezi satış usulüyle TFF tarafından yapılan ihaleler ile satılmasının gerekse bu yayın haklarının münhasıran tek bir yayıncı kuruluşa verilmesinin ilgili hizmetin sunumunda sağlanan hizmet kalitesi ve yıllar itibarıyla elde edilen teknolojik iyileşmeler, gerekse futbol camiasına sağlanan gelirin istikrarlı bir seyir izlemesi ve en çoklanması sayesinde ekonomik fayda sağladığı anlaşılmakta ve Sözleşme'nin Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararına paralel şekilde 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer verilen koşulun sağlandığı kanaatine ulaşılmaktadır.

²⁸ European Comission White Paper on Sport {SEC(2007) 932} {SEC(2007) 934} {SEC(2007) 935} {SEC(2007) 936}, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52007DC0391>, Erişim Tarihi: 19.04.2024.

b. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

- (77) 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında olan anlaşmalara muafiyet tanınması için aranan şartlardan diğeri ise yukarıda (b) bendinde belirtilen, tüketicilerin değerlendirmeye konu anlaşma ile ortaya çıkacak faydadan pay almasıdır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtımı veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir.
- (78) Tüketicinin elde edeceği fayda, ilgili ürünün/hizmetin fiyatının düşmesi, kalitesinin veya çeşitliliğinin artması, satış sonrası etkin hizmet, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, bu ürünün dağıtımında veya hizmetin sunulmasında elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması şeklinde olabilir. Söz konusu faydaların, doğrudan sözleşmeye bağlı olarak oluşması, muafiyet talebine konu sözleşme nedeniyle doğacak rekabet kısıtlamasıyla orantılı olması ve makul bir zaman içerisinde tüketiciye yansıtılması beklenmektedir²⁹.
- (79) Bu noktada, merkezi satışın ve dolayısıyla muafiyete konu Sözleşme'nin içerik bakımından tüketici tercihlerini kısıtlayıp kısıtlamadığı ve tek bir alıcıyla yapılan anlaşmanın sağladığı işlem maliyetleri tasarrufları gibi etkinliklerin tüketicilere yansıtılıp yansıtılmadığı önem kazanmaktadır.
- (80) Öncelikle yukarıda yer verilen 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulun sağlanması bağlamında sayılan HD yayın, 3D yayın, canlı yayın sırasında durdurma, geri/ileri alma imkânı, aynı anda çok sayıda canlı maç yayını, modüler paket yapısı, tüketicilere sadece kendi takımlarının maçlarına erişim imkânı verilmesi gibi teknik gelişmelerin aslında tüketicinin yararına olan uygulamalar olarak değerlendirilmesi de mümkündür. Avrupa Komisyonu'nun yukarıda da değinilen Spor Beyaz Kitabı'na göre de merkezi satış sayesinde yayıncıların, tüketici faydasına olacak şekilde ürünleri ve yayın kalitesini iyileştirecek yatırımları daha fazla yaptığı ifade edilmektedir. Kurulun 04.07.2022 tarihli kararında da KREA'nın kanal portföyünü genişlettiği, tüm Süper Lig müsabakalarını canlı olarak yayımlandığı, dolayısıyla tüketiciye dilediği karşılaşmayı izleme imkânının sağlandığı, abone olmasa dahi tüketicilere tek maç satın alma imkânı da tanındığı belirtilmiştir.
- (81) Bu noktada tüketiciler/taftarlar bakımından abonelik işlem maliyetlerinin düşük olduğu ve müsabakaların tamamını izleyebilme olanakları bulunduğu da dikkate alındığında, tüketiciler için pozitif bir etkinin ortaya çıktığından da bahsedilmesi mümkündür.
- (82) KREA'nın yayıncı kuruluş olmasının yanında aynı zamanda bir uydu operatörü olması, bu nedenle coğrafi sınır olmaksızın Türkiye'nin her noktasına yayın ulaştırma imkânına sahip olması, futbol müsabakalarına ilişkin yayınlarının el değiştirmesi neticesinde ortaya çıkan tüketici güvensizliğinin ve kaçak yayına eğilimin ve yayıncı değişikliği nedeniyle tüketicinin yeni bir "set-top-box"³⁰ almak ve yeni kurulum yaptırmaya maliyetlerinin önüne geçilmesini sağladığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla tüketiciler için ürünün devamlılığının ve ürünü ortaya çıkaran futbol kulüplerinin finansal açıdan sürdürülebilirliklerinin sağlanmasının, tüketicilerin kulüpler ile manevi bağı nedeniyle tüketici faydasını da ortaya çıkardığı kanaatine varılmıştır.

²⁹ Muafiyet Kılavuzu, para. 42-45.

³⁰ Set-top-box (set üstü kutusu ya da dekode) sayısal bir işaretin alınması, kodunun çözülmesi ve televizyon ekranında görüntülenmesi amacı ile kullanılan bir cihazdır. Bkz. <https://avd.com.tr/destek/genel-bilgiler/set-top-box-stb-nedir/>, Erişim Tarihi: 19.04.2024.

- (83) Tüm bu bilgiler kapsamında; Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan koşulu da sağladığı değerlendirilmektedir.

c. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (84) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen üçüncü şart, anlaşma sonucunda pazarın önemli bir bölümünde rekabetin sınırlanmaması ve sözleşmeden önceki rekabet ortamının devam etmesine işaret etmektedir. Rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığının değerlendirilmesi için ilgili pazarda sözleşmenin imzalanmasından önce var olan rekabetin derecesi ve anlaşmanın rekabet üzerindeki kısıtlayıcı etkilerinin analizi önem arz etmektedir. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususlar; pazarda hâlihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı şeklinde sıralanabilecektir.
- (85) TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig yayın hakları her ne kadar belirlenen süre için münhasıran tek bir YHS'ye (KREA) tahsis edilse de üst pazarda bu yayın hakları farklı içeriklerde ve paketlerde tasarlanmış, Genel Şartname ve her bir pakete ilişkin Özel Şartnameler ve eklerini içeren ihale dokümanlarının istekliler tarafından TFF Mali İşler Direktörlüğünden teslim alınabileceği, TFF tarafından yapılan duyuru³¹ ile kamuoyuyla paylaşılmıştır. İhaleye ilişkin farklı teşebbüsler tarafından teklifler verilmiş olup gelen teklifler beklentinin altında kalmış ve yukarıda sayılan sebeplerle ihale iptal edilmiştir. İhalenin iptali sonrası ihale dokümanlarını teklif veren tüm isteklilere asgari şartlar iletilmiş³², Paket E kapsamındaki hakların devri için gerekli şartları taşıyan tekliflerin sunulması istenmiştir. Esasen bu süreç daha önce belirtildiği üzere, tüketici refahının yüksek tutulması ve hizmetin kesintisiz sağlanması için ihtiyaç duyulan maddi gelirin elde edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.
- (86) İhale döneminde birden fazla isteklinin ticari kararları doğrultusunda ihaleye teklifler verdiği görülmektedir. Zira ödemeli televizyon ve dijital platform yayıncılığı ile futbol müsabakalarını yayınlamak isteyen mevcut ve potansiyel oyuncular, gerekli teknik altyapının sağlanması durumunda ilgili TFF Süper Lig yayın haklarını merkezi olarak pazarlama yetkisi bulunan TFF'nin açtığı ihalelere özgürce katılım sağlayabilmektedir. TFF tarafından, TFF Süper Lig ve TFF 1. Lig müsabakaları yayın haklarının devri için düzenlenen ihale şartnamesi, yayın ihalesine katılabilecek teşebbüslerce temin edilebilmektedir. İlgili pazarlarda tüketicilere hizmet sumak isteyen teşebbüsler, gerçekleştirilen ihale süreci sonucunda vermiş oldukları teklifin uygun görülmesi durumunda futbol müsabakalarının yayın hakkını elde edebilmektedir. Bu bakımdan ihale döneminde pazara giriş için yasal bir engel bulunmadığı, ihale sürecinde *pazar için rekabetin* mevcut olduğu değerlendirilmektedir.
- (87) Her ne kadar yayın hakları münhasıran KREA'ya devredilse de futbol içeriğinin yanında başka içeriklerde ve farklı teknolojilerde mevcut ve/veya potansiyel rakipler de bulunmaktadır. Kurul tarafından alınan önceki tarihli kararlar incelendiğinde, KREA'nın 2021'den 2023'ün üçüncü çeyreğine kadar ödemeli televizyon yayıncılığı pazarındaki payının %(.....) %(.....) yükseldiği, bu anlamda ciddi bir artış kaydetmediği de görülmektedir.

³¹ Bkz. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=43081>, Erişim Tarihi: 19.04.2024.

³² İhale dokümanlarını teklif alan tüm isteklilere aşağıda yer verilen asgari şartlar iletilmiştir.

- (.....)

- (88) Bunun yanında; ödemeli televizyon yayıncılığı pazarında DSMART, TİVİBU, KABLO TV, TURKCELL TV+ gibi rakipler de bulunmaktadır. Benzer şekilde dijital platform yayıncılığı pazarında da Netflix, Exxen, Saran, Platformtürk, Amazon, BluTV, Disney, Disney XD gibi rakipler bulunmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de hem televizyon hem de dijital platform hizmetleri alanında Exxen, Gain, Disney, Disney XD, Amazon gibi teşebbüslerin faaliyete başlaması, pazara girişin önünde ciddi engeller olmadığına işaret eden bir diğer göstergedir. Türkiye’de televizyon ve dijital platform yayıncılığı ile hizmet vermek isteyen tüm yerli ve yabancı teşebbüsler, gerekli hizmetlerin sağlanabilmesi için alınması gereken izinler sonrasında yayın hayatına başlayabilmektedir.
- (89) Üst pazarda yayın haklarının satışında paketlerin farklı teknoloji ve ürünleri içerecek şekilde tasarlanarak ihale edilmesi de dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, üst pazardaki paket tasarımının (kısmi ayrıştırma) belirleyici olduğu görülmektedir. Paketlere gelen teklifler de uzun vadede kulüplerin ve ligin sürdürülebilirliği kapsamında değerlendirildiğinden ve gerek ihalelerin gerek Sözleşme’nin süresinin kısa olması bir arada düşünüldüğünde ilgili piyasada rekabetin ortadan kalkmadığı ve Sözleşme’nin Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan koşulu da sağladığı değerlendirilmektedir

d. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlandırılmaması

- (90) 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre anlaşma ile getirilen rekabet kısıtlarının anlaşma sonucunda ortaya çıkan ve tüketiciye fayda sağlayan mal veya hizmetlerin üretim ya da dağıtımında iyileşme ile ekonomik veya teknik gelişme için zorunlu olması gerekmektedir. Rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması ile ilgili dikkate alınması gereken husus rekabet kısıtlarının var olduğu durumda, var olmadığı duruma nazaran daha fazla etkinlik sağlanıp sağlanmadığıdır³³.
- (91) Bildirim konusu işlem ile yayın haklarından elde edilecek gelirin, Türk liglerinin spor içerikleri arasında rekabetçi bir konum edinebilmesi ve tüketici refahını artırarak tercih edilmeye devam edilmesi için ihtiyaç duyulan maddi kaynakların ençoklanabilmesi amacıyla elde edilmeye çalışıldığı, futbol kulüplerinin yaşadığı mali zorluklarla birlikte ortaya çıkan ulusal ve uluslararası müsabakalara katılım için lisans alamama tehlikesi göz önüne alındığında, yayın gelirlerinin yüksek miktarlarda ve sürdürülebilir şekilde kulüplere aktarımının sağlanmasının oldukça önem arz ettiği, aksi halde yaşanan mali sıkıntıların büyümesi ve bu nedenle üst düzey futbol müsabakalarının ciddi tehditlerle karşı karşıya kalmasının söz konusu olacağı ve nihayetinde, yayıncılık pazarının sunabileceği sağlıklı bir futbol ortamını bulamaz hale gelebileceği, dolayısıyla Sözleşme’nin, organizasyonun ve kulüplerin işleyişinin sektöre uğramadan sürdürülmesi için gerekli ve tek çözüm olarak görüldüğü belirtilmiştir.
- (92) TFF ve futbol kulüpleri, gelen tekliflerin yeterli seviyeye çekilebilmesi için çaba göstererek, mevcut ekonomik koşulları ve hizmetin devamlılığı ile uzun vadeli tüketici refahını dikkate alarak hareket etmekte olup işlem kapsamında rekabetin gereğinden fazla kısıtlanması amacı/etkisi bu aşamada gündeme gelmemektedir. Nitekim birtakım zorluklara rağmen pazar için rekabeti sağlamak adına ihale gerçekleştirilmiş, KREA dışında KREA’nın rakipleri tarafından da ihaleye teklif verilmiş, TFF çeşitli medya kuruluşları tarafından çeşitli paketlere verilen teklifleri toplamış ancak söz konusu

³³ Muafiyet Kılavuzu, para. 65-66.

teklifler ihale bağlamında yeterli görülmeyerek ihale iptal edilmiştir. Lige bir bütün olarak fayda sağlayabilecek bir teklifin elde edilememesi sonrası çıkılan yeni ihalede KREA'nın söz konusu ihaleyi kazanması ile Sözleşme'nin imzalanması gündeme gelmiştir.

- (93) Ödemeli televizyon yayıncılığı pazarında büyüme ve rekabet ortamı yalnızca futbol yayın haklarına bağlı bulunmamakta olup birçok unsur pazardaki rekabet ortamının etkin bir şekilde işlemesine katkı sağladığından yayın haklarının üç yıllık süre için devredilmesi, Türk futbolunun finansal açıdan güvence altına alınabilmesi için pazardaki rekabet ortamının korunması bakımından makul bir süre olarak kabul edilebilecektir. TFF tarafından açılan ihalede yayın hakları, farklı paketler halinde pazarlanmakta ve yayıncı kuruluşlar belirli paketlerin haklarını almaktadır. Bu kapsamda yayın haklarının paketlere bölünmesi, münhasırlığı esneten ve pazardaki etkin rekabet ortamının korunmasını sağlayan başlıca uygulamadan birisi olarak da görülmüştür.
- (94) Diğer taraftan Kurulun 04.07.2022 tarihli ve 22-30/494-198 sayılı kararında, alt pazarlarda rekabetin kısıtlanmasına ilişkin muhtemel zarar teorileri de ele alınmış olup perakende piyasalardan birindeki hâkim durumun ya da pazar gücünün film/sinema gibi içerikler için kaldıraç olarak kullanılarak futbol yayın haklarına sahip olmayan yayıncıların dezavantajlı duruma düşürülmesi/dışlanması ihtimali de gündeme getirilmiştir. Bu doğrultuda KREA'nın bağlama ya da farklı içerikleri paket olarak tüketiciye zorunlu sunma gibi bir strateji izlemediği, aksine, spor paketlerini taraftarlara ayrı sunmakta olduğu; bağlama yapmadığı, bunun yanında spor ve diğer eğlence paketlerini bir arada da sunabilmekte olduğu ve bu anlamda tüketici tercih skalasını genişlettiği ifade edilmiştir. Yeni medya pazarları geniş bant sayesinde ve alışkanlıkların değişmesiyle gelişen bir pazar olduğundan KREA'nın sahip olduğu pazar payının pazar kapama riskini barındırmadığı değerlendirilmektedir.
- (95) Sözleşme ile KREA'ya Haber Amaçlı Görüntüleri, Geniş Özet Görüntüleri ve Kısa Özet Görüntüleri yayıncı kuruluşlara pazarlama yetkisi verildiğinden Sözleşme'nin bu yönüyle alt pazarlarda rekabeti kısıtlayıcı etkiler ortaya çıkarıp çıkarmadığının da bu aşamada ele alınması faydalı görülmektedir. Sözleşme'nin 11.9. maddesi uyarınca KREA'nın kendi açık kanalları üzerinden anılan üç içeriği yayına alma süresinin başlangıcı ile Sözleşme'nin 11.10 numaralı maddesinde KREA'nın Geniş Özet ve Kısa Özetleri üçüncü kişilere pazarlaması durumunda bunların yayına alınma sürelerinin başlangıcı ilgili maçın sona ermesinden itibaren (.....) dakika sonra olarak düzenlenmiştir. Yine Sözleşme'nin 11.12 numaralı maddesinde belirtildiği üzere Haber Amaçlı Görüntüleri satın alan televizyon kanalları da, Geniş Özet ve Kısa Özet olduğu gibi bu görüntüleri müsabaka bitiminden itibaren (.....) dakika sonra yayınlatabileceklerdir. Sözleşme'nin 11.12 numaralı maddesi ile aynı zamanda Haber Amaçlı Görüntüler, Kısa Özet ile Geniş Özet görüntülerinden farklı olarak ilave şartlara tabi tutulmuştur. Sözleşme kapsamında düzenlenen maddeler özelinde konu ele alındığında öncelikle Geniş Özet ile Kısa Özet bakımından, Sözleşme ve şartnamede, Haber Amaçlı Görüntülerin nasıl pazarlanacağına yönelik yer alan detaylı şartların yer almadığı görülmektedir. Dolayısıyla KREA, Haber Amaçlı Görüntülerden farklı olarak Geniş Özet ile Kısa Özetlerin pazarlanması noktasında daha fazla serbestiye sahiptir. Haber Amaçlı Görüntüler için Sözleşme'de öngörülen dakika başına bedel aralıkları, uzunluk ve içerik ile ilgili belirlenen şartların, alt pazarda rekabeti kısıtlayıcı nitelikte görülmediği değerlendirilmekle birlikte bahse konu şartlara sonradan KREA tarafından ilave şart getirilemeyeceğinden, Haber Amaçlı Görüntüler, Kısa Özet ile Geniş Özet görüntülerin her birinin yayına giriş süresi TFF ile KREA arasında akdedilen Sözleşme ile önceden belirlendiğinden, üç üründen herhangi birini KREA'dan satın alan yayın kuruluşunun, görüntülerin (en erken) yayına alınma süresi anlamında diğer yayın kuruluşları

karşısında dezavantajlı duruma düşmeyeceğinden, bahse konu yayın sürelerinin KREA ile yayın kuruluşları arasında yapılacak olan müzakereler ile kısaltılamayacağından bahisle, bu aşamada söz konusu hükümlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ayrımcılık davranışına sebebiyet vermeyeceği değerlendirilmiştir.

- (96) Sözleşme süresi üç yıllık olduğundan ve görece düşük bedelli direkt (ihalesiz) süre uzatımı koşullarına tabi olmadığından pazar kapama bakımından daha az riskli görülmektedir. Kurulun 20.11.2015 tarihli ve 15-41/678-240 sayılı Türkiye Basketbol Ligi'nin medya haklarının KREA'ya devredilmesine ilişkin bireysel muafiyet kararında da üç yıllık sürenin genel olarak makul kabul edilebileceği ifade edilmiştir. Bu açıklamalar çerçevesinde; 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan koşulun da karşılandığı sonucuna varılmıştır.
- (97) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde; bildirim konusu Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tümünü taşıdığı ve dolayısıyla ilgili sözleşmeye bireysel muafiyet tanınabileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (98) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Türkiye Futbol Federasyonu ile Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon AŞ arasında imzalanan Paket E Yayın Hakları Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, bu nedenle bahse konu sözleşmeye aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
 - Türkiye Futbol Federasyonu ile Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon AŞ arasında imzalanan Paket E Yayın Hakları Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan grup muafiyetinden faydalanamayacağına,
 - Söz konusu Paket E Yayın Hakları Sözleşmesi 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşıladığından ilgili sözleşmeye sözleşme süresi boyunca bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan
Birol KÜLE

İkinci Başkan
Ahmet ALGAN

Şükran KODALAK

Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Ayşe ERGEZEN

Cengiz ÇOLAK

Berat UZUN